

Technische fiche buxusmot *Cydalima perspectalis*

Systematiek

De buxusmot behoort tot de orde van de Lepidoptera (vlinders), en de familie van de Crambidae (grasmotten). In het verleden werd deze mot *Diaphania perspectalis* of *Glyphodes perspectalis* genoemd. In 2010 vond een naamsverandering plaats, nu spreekt men over *Cydalima perspectalis*.

Hoe herkent u *Cydalima perspectalis*?

De mot heeft een spanwijdte van ongeveer 4 cm en is daarmee vrij groot. Naast een witte vorm met bruine rand is er een zeldzame, geheel bruine vorm (foto 1). De eitjes worden vooral op de onderzijde van het blad gelegd in platte eispiegels en zijn in eerste instantie geelgroen van kleur. Juist voor het uitkomen van de rupsjes wordt het zwartgekleurde kopje in het eitje zichtbaar (foto 2). De pas uit het ei gekomen rupsjes zijn vuilgeel van kleur; na een paar dagen krijgen ze bruine lengtestrepen (foto 3).

Foto 1: adulten buxusmot (ILVO)

Foto 2: eispiegel kort voor de ontluiking van de eitjes (© Colette Walter)

Foto 3: rups 1 week oud (bij 25 °C constant) (© PD, Nederland)

De oudere rupsen zijn felgroen met een zwarte kop en hebben een patroon van zwarte stippen en zwarte en lichte lengtestrepen. Een volgroeide rups is ongeveer 4 cm groot (foto 4).

Het pas gevormde popstadium is felgroen met donkere en lichtere strepen en vlekken (foto 5), terwijl de oudere pop crêmekleurig met bruin wordt (foto 6). De pop is ongeveer 1,7cm lang. Na ontluiking van de mot blijft de lege pophuid achter (foto 7).

Foto 4: volgroeide rups (ILVO)

Foto 5: pas gevormde pop, rugzijde (ILVO)

Foto 6: popstadium enkele dagen voor de ontluiking (© PD, Nederland)

Foto 7: ontloken popstadium (ILVO)

Schadebeeld en waarnemen

De rupsen kunnen praktisch het hele jaar aangetroffen worden; de poppen en vlinders gedurende enkele korte periodes tussen april en september. In de winter zijn de rupsen in rust in een stevige cocon en zijn dan moeilijker te vinden. Het schadebeeld blijft echter goed zichtbaar in de vorm van dode blaadjes, kale takjes en spinsel (foto 8). Omdat de rupsen wegkruipen in de plant, waar ze ook verpoppen, is het schadebeeld bij geringe aantasting moeilijk te detecteren. Bij recent geknipte planten en haagjes vallen de symptomen het meest op, vooral aan de zijkanten en onderaan de struik. Opvallende symptomen zijn dode en aan elkaar gesponnen blaadjes en 'bladskeletten', blaadjes waarvan alleen het randje nog over is. Bij nader onderzoek vind je dan spinsel met grauwoegroene uitwerpselen en eventueel een rups of pop erin (foto 9). Bij grotere hoeveelheden rupsen treedt uiteindelijk kaalvraat van de volledige plant op.

Foto 8: schadebeeld van de rupsen (©PD, Wageningen)

Foto 9: volledige kaalvraat, uitwerpselen en spinsel van de rups (ILVO)

De vraatsporen van de zeer jonge rupsen zijn veel moeilijker te detecteren; ze lijken aan de bovenzijde van het blad in eerste instantie op mineergangen of blaasmijnen, doordat de rupsjes aan de onderzijde van het blad het bladmoes afschrapen (foto 10). De rupsjes beginnen echter al snel bladeren aan elkaar te spinnen waarbij de uitwerpselen zichtbaar zijn als gelige/groene korreltjes (foto 9).

De pop bevindt zich in een stevig gesponnen cocon (foto 11). Vaak vind je in het spinsel ook de pikzwarte kopkapsels van de jongere stadia terug.

Foto 10: schadebeeld van jonge rupsen, onderzijde blad (© PD, Nederland)

Foto 11: ingesponnen cocon buxusmot (ILVO)